

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Eötvös-utca, 516/a. sz. a. (a postától 5.) házban, hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések, az előfizetési pénzek és hirdetés díjak intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Egyes számok a szerkesztő lakásán és Zettin József ur kereskedésében 10 krért kaphatók.

Megjelenik
minden vasárnap.

Hirdetések:

Hirdetési díj egy négyszög-centiméternyi térért 4 kr. — Bélyegdíj minden egyes beigtatás után 30 kr. — Nyilttér petisoronként 20 kr.

Utravalónál a tanítóknak az iskolai évre.

Nem lévén a társadalomnak fontosabb ügye a nevelésnél, az iskolák körül a legszigorubb kritika gyakorlandó. Semmi hibát nem szabad elnézni, először mert az ezen a téren elkövetett hiba csak évek hosszú sora után javítható ki némileg, de soha sem pótolható, másodsor, mert a tanító nem a maga, hanem a közönség számlájára követi el a hibát. A nevelés terén elkövetett hiba pedig azért nem pótolható, mert a társadalom azzal a nemzedékkal mindig hátralelben van, a mely rosszul neveltetett, ellenkező esetben mindig előbbre lenne. Zenta, lakosainak nagy száma, a természet és sors nagy adományai dacára botrányosan elmaradt a kortól. Ezt mindenki beismerni kénytelen, a ki már másót is megfordult. Zenta pedig azért maradt el ennyire, mert még 1864-ben is csak három tanítója volt. Ebből a körülményből származik minden baj, melylyel a jelen nemzedék küzdeni kénytelen. Ha Zentán ötven évvel ezelőtt csak annyi iskola is volt volna, a mennyie jelenleg van, — jöllehet távolról sem elégséges — Zentából a mesebeli Eldorádót lehetett volna megteremteni, de mivel nem volt, csaknem ott áll manapság, hogy a Toldy Miklós lovának nyomorúsága gyötri, már t. i. szellemi és erkölcsi értelemben véve. A maga idejében nem lévén kellő számban iskola, a nép tudatlan maradt. Ez kettős bajt eredményezett. a) A tudatlan nép gyermekeiből nem neveltetett a haladó kor igényeinek megfelelően képes embereket. b) A tudatlan nép nem lévén képes ember és ember között különbséget tenni, olyan emberekre bízta a város ügyeinek intézését, kik erre képességgel nem bírtak, vagy ha bírtak, ilyen szerepre méltatlanok voltak. Az iskolák egykori hiá-

nyából származott a mai baj. Főnebb azt is állítottam, hogy a tanító hibájának keserű levét nem ő, hanem a közönség issza meg. Ennek bizonyítása nem igényel sok szót. Mert azt mindenki megérti, ha azt mondom, hogy a rosszul tanított gyermekből nem lesz értelmes polgár. Már pedig a társadalmi bajok orvoslása végett első sorban értelmes polgárookra van szükség.

Hogy a jelenleg főnálló iskolák körül szerfőlött nagyok a hibák, senki sem tagadhatja, ha világosan látni képes és akar, és ha elegendő erkölcsi bátorsággal bír részrehajlatlanul igazságos kritikát ejteni. Hogy az iskolák olyanok, a melyenek, egyedüli oka, hogy fölttük eddig igazságos ítéletet nem mondtak és így a közönség azokat nem ismerhette meg.

Most először vallom be azt a célokat, melyért a lapszerkesztésre vállalkoztam. Azért vállalkoztam ugyanis a lapszerkesztésre, hogy alkalmam legyen Zenta tanügyéhez szólhatni. Alaposan pedig úgy szólhatok, ha az iskolák szellemét alaposan megismerem. És ezt csak mint az iskolaszék jegyzője tehetem. Majdnem hét évig lapszerkesztősködtem, míg az iskolaszék jegyzője lehettem. Erre jobban rászolgáltam, mint Jákob Ráchelért. Minthogy bizonyos emberek föltételezik rólam, hogy képes vagyok a tanügyhöz alaposan hozzászólni és meggyőződétek, hogy elegendő erkölcsi bátorsággal rendelkezem az igazság kimondásához, mindent elkövetnek, hogy az új iskolaszék ne működhessek, helyesebben, hogy nekem ne legyen alkalmam hivatalosan a tanügyhöz szólhatni. Mert hát azt egyik-másik megkeserülhetné.

De minden mesterkedésükbe beletörött a bicskájuk és az iskolák vizsgálatát az új iskolaszék vezette, és így nekem módomban állott megfigyeléseket tenni. Ugyan nem

minden iskola vizsgálatán voltam jelen, mert a mikor egyik helyen voltam, nem lehettem másutt, újat sem tapasztaltam, csak megerősödött bennem a meggyőződés, hogy a zentai iskolák körül szerfőlött sok a kívánni való.

Ezuttal csak röviden a következőkkel hozakodom elő.

Szerzett tapasztalataimról máskor fogok elszámolni, most csak a vizsgálati elnökök jelentéseit közlöm.

Gáspár Ferenc iskolájában az eredményt az olvasás, földrajz és számtanból kielégítőnek, a beszéd- és értelemgyakorlatból jónak minősítették; Mukus Mihálynál minden tantárgyból kielégítőnek; Ráczné-Árvay Marinál az olvasásból kitünőnek, a nyelvtan, beszéd- és értelemgyakorlat, a földrajz és számtanból kielégítőnek; Szekfü Ferencnél az olvasás és számtanból jónak, a nyelvtan, a beszéd- és értelemgyakorlatból kielégítőnek, a földrajzból gyengének; Bagi Jánosnál a III. osztálybeliek olvasását teljesen kielégítőnek, a kezdőknel semmisnek, a nyelvtanból általán gyöngének, a beszéd- és értelemgyakorlatból, a földrajzból gyöngének, a fejszámolásból jónak, a táblán való számolásból kielégítőnek; Lebák Bélánál az olvasás, beszéd- és értelemgyakorlat és számtanból jelesnek, a nyelvtan és földrajzból jónak; Tóth Józsefnél vizsgálatot tett 16 tanulóval az olvasásból jónak, a nyelvtanból gyengének, a beszéd- és értelemgyakorlat és a földrajzból kielégítőnek, a számtanból jónak; Bakay Pirosnál minden tantárgyból elégtelennek; Malisza Ignácnál minden tantárgyból kitünőnek, még a IV. osztály tantárgyaiból is; a szállási iskolák közül csakis itt volt IV. osztály, csakis itt tanulták a gazdaságtant.

A városi iskolák vizsgálatainak minősítését a jövő számban közlöm.

A „ZENTAI ELLENŐR” TÁRCÁJA.

A PARASITÁK.

(Folytatás.)

Irta: Don-Gó.

A „hivatalos” tanórákon kívül töltött idő talán még sokkal hasznosabb tudnivaló növénydeikeknek, mert nincs alkalmuk magokba szívni azon hazafiatlan s kiméletlen ostromozásra érdemes tanulmányi rendszert, melyben nevelői missziója e két alaknak leledzik.

Volt alkalmam tankönyveik egyikébe s másikába belepislantani s onnan szereztem meggyőződésemeket, melyeknek itt kifejezéseket adok. Nem ismer e két talián kérem önálló Magyarországot s csak mint Ausztriának melléktartományát igyekszik megismertetni zsenge növénydeikeivel ezek szülő hazáját. Avagy nevelőnői diploma való kezebe annak, ki magyar nyelvet nem is tanít, vagy ha tanít: a német nyelvi szabályok láncába veri s ez által nyakát tekeri edes honi nyelvünknek? Hogy magyar történelmet tanítson: arról szó sincs, sokkal érdekesebbnek s tanulásra és tanításra méltóbbnak tartja a német mythologia mesébe illő alakjait szerepeltetni tanórákon

naponkint. Mindennek oka azonban lehet saját járatlansága a magyar történelemben, de el nem mulaszthatom figyelmeztetni arra, hogy a magyar történelem fényes lapjai közismeret tárgyai s busan tekint minden nemzet multjára vissza, hogy mostani létének alapját nem oly dicsőséges mult vetette meg, mint a magyarét.

Hát kérdem én, nyájas olvasó: Magyarországra való e két alak? Megérdemli a magyar kenyeret s ismeretségét sok régi magyar családnak az, ki magyar nyelvet és történelmet nem csak hogy nem tanít, hanem nem is ismer?

Szégyen azokra, kik így tanítanak s szégyen azokra, kik magyar szülék létökre magyar leány gyermekeiket ily kenyér és hontagadó gyász alakjaira bizzák a társadalom szégyenének.

Hisz éppen azok, kik őket ismerik, volnának hivatalos arra, hogy bottal vagy söprével — melyinkább illik e két alakhoz — verjék ki városunkból a spicli nép idegen országbeli átkos fajzatát.

Magyar honfivéren növekedett buzakalászkökből magyar által verejtékkel földolgozott kenyeret pusztítanak akkor, mikor nemzetünket megtagadva, nevelő intézette alakították büös tanyájok színhelyét.

Vagy még nem ismerted föl, óh jó magyar népem, hogy kikkel van dolgod?

Hisz böcsődalukat is azon égalj szellője dudolta, mely sötétségével oly hű palástolója a bűnök és titkos fondorlatok kárhuzatos üzemeinek!

A késő ébredés százak könyét fogja facsarni s nem lesz mivel letörölni, hacsak nem ököllet; már pedig tapasztalásból tudjuk, mily keserves helyzet az ilyen.

De még nem késő! Van még mód és alkalm, melylyel átkos működésük lehetlenné tétetik s létök általunk, magyarok által megtagadtatik s e kedves helyről való pusztulásukhoz kezeikbe utlevél adatik.

Hisz ingyenélőkre nem szorultunk, plane az olyanokra, kik szentségtelen kezeikkel a családi élet szentélyeit földelni igyekezzenek.

Zenta lakosain áll, hogy ez ne történjék.

De ha ezen nem segítenek: tartozunk mi annyival városunk sokat szenvedett s jobb sorsra érdemes lakosainak, hogy érdekükben mindent megtéve, tisztítsuk a szemetet s ez által a legfontosabb kérdések egyikét: a leány-gyermekeknevelést megóvjuk bűös légkörük szennyétől.

(Folyt. köv.)

Rendkívüli közgyűlés augusztus 29-én.

Boromisza János polgármester d. e. 2/10 órákor megnyitották nyilvánította a gyűlést, mire a lapok szerkesztője fölállt és a következőket mondotta: „Mielőtt a tárgyalás megkezdődne, arra kérem a főjegyző urat, miszerint nevemet ne vezesse a jegyzőkönyvbe, a mennyiben csak mint lapszerkesztő vagyok jelen, mint képviselő, utonállók nem tárgyalhatván.“ — Polgármester: Itt csak képviselők vannak jelen. Ha R. ur nem akar velök tárgyalni, köszönjön le mandátumáról. — Ezzel az incidens beveződött, hogy a gyűlés végén újra kitorjón.

Szekfü főjegyző fölolvastván előbb Kozics és társainak, mint az armentesítő társulat tagjainak kéréseit, azután 52 képviselőnek rendkívüli közgyűlés tartása iránti kérelmét, polgármester fölívja a képviselőket indítványtételre. — Elsőnek felszólalt Kozics, mondván: T. közgyűlés! A kérvényből és a polgármester ur előterjesztéséből megértettük a képviselő urak, hogy a miniszterium a töltés magasbitását és szélesbitését rendelte el; a zentai képviselőtestület azonban előnyösebbnek tartván az egyenes és rövidebb töltés építését, mert először a rövidebb töltés kevesebbet kerül, másodsor könnyebb a megvédése, mert harmadsor nagy medret, a hullámzástól ment és haltenyészésre alkalmas területet nyerne a város. Páva kedvező föltételek alatt meg volna szerezhető, a polgármester ur már tett is lépéseket, még pedig kedvező kilátásokkal. Nálam alaposabban kifejezheti a mérnök ur, mint szakértő, azokat az előnyöket, melyeket ezáltal a város nyerne. A nm. miniszter urhoz nyitva áll az út; a kir. mérnök is jó reménnyel biztatott, annyival is inkább, a mennyiben Ó-Kanizsa kivitte, hogy nem tartozik a társulat terheit viselni. Elvileg a miniszter sem idegenkedik kérelmünk teljesítésétől. A természeti viszonyok is mellettünk szólnak és döntő indokkal szolgál az összehasonlíthatatlan nagyobb költség elkerülése és hasznos létesítmény eszközése. A kérdést úgy lehetne megoldani, hogy Pávát vagy becsérélnek Budzásért, és mivel ez értékesebb, az illető birtokosok némi fölülfizetést adnának, vagy pedig Pávát megvénnök a komposzesszoroktól. Azt hiszem, ez méltányos föltételek alatt nem ütköznek nehézségbe. Ez által a meghozott határozatok következményei alól megszabadulhatnánk. A szentirás szerint: Kopogtassatok és megnyitattik nektek. En azt hiszem, sikerül meggyőzhetni a minisztert, hogy a városra nézve hátrányos rendeletének végrehajtása. Az armentesítő társulat határozata ellen ugyan fölbezzéssel is élhetünk, de az idő rövid lévén, kérelmezés utján kell fölfüggesztetnünk az árlejtést. Az írásbeli kérvényezésnek nem lenne meg az a kívánt eredménye, a mennyiben a miniszternek sürgősen kellene intézkedni, az idő pedig rövid. A küldöttség ugyan kiadással jár, de busásan megterülhet. A zenta-adorjáni töltést érdeklő árlejtési határozat fölbezzetések meg, az árlejtés fölfüggesztése kéressék. De hogy a miniszter kérelmünk jogos voltáról meggyőzhető legyen és nekünk az egyenes száradó töltést engedélyezze, egy csekély számú küldöttség menesztessék a miniszterhez, kit a küldöttség a szegedi kir. folyamermérnök közbenjárásával informáljon; írásbeli kérvény Zenta város nevében a polgármester ur által aláírva nyújtassék be. A miniszter magas személye a küldöttség általi kérelmezést indokolja. En elégségesnek tartom a három tagú küldöttséget, melynek egyik tagja a polgármester ur, második Szabó László, Zenta város országgyűlési képviselője harmadikat pedig ajánljának. — Többen: Kozics — Braun Soma, az utonálló zsidó haramiák egyike: Mielőtt határoznánk, a város mérnöke adja elő, hogy miért továbbított a pávai töltés építése, és minő arányban kell a városnak a költségekhez hozzájárulni? — Jankovich mérnök: A legutóbbi árvíz alkalmával, midőn Baross miniszter lett, rendeletet bocsájtott ki a folyamermérnökökhöz, hogy vizsgálják meg a töltéseket, ennek megtörténtével a miniszter újabb rendeletet bocsájtott ki, és meghagyta a töltéseknek szabványok szerinti kiépítését, illetőleg emelését és szélesbitését. Mikor ez az ügy a közgyűlés elé került, én tettem javaslatot, hogy a nagy kanyarulat helyett az egyenes és rövidebb töltés építtessék ki, miből a városra óriás haszon származnék. A miniszter az utóbbi korainak jelezvén, elrendelte a fönnálló töltés magasbitását és szélesbitését, még pedig, hogy f. e. december 31-ig eszközöltessék. Az egyenes vonal kiépítése a városra nézve óriás, kiszámíthatatlan előnnyel járna; de az árlejtés fölfüggesztése iránti kérvényezés nézetem szerint nem vezet eredményre, de nem is sietős, mert a munkabevétel előtt a miniszter határozhat. Az árlejtés megtartható, mert a városra nézve 30 nap előtt nem kötelező, a bánatpénz visszaadásával megszűnik a viszony. A vállalatra nézve fontos a munka megkezdése, mert októberben az egység ár 5 krral drágább. A társulat a város számlájára csináltatja a töltést. — Kozics: Az igen t. mérnök ur által előadott tényállás engem egészen

fölvilágosított, csak azt a nézetet nem osztom, hogy nem veli elérhetőnek azt az eredményt, miszerint a miniszter az árlejtést fölfüggeszti. Minthogy fontos állami érdek nem forog fenn, ez nem noli me tangere kérdés, mert ha a töltést az árvíz átszakítaná, ebből a többi községekre kár nem hármozna. Minthogy sürgősen kell intézkedni, indítványomat föntartom. Azt megengedem, hogy októberben a munka 5 krral drágább, de az őszi munka megszüntével jóval olcsóbb. Mi csak azt akarjuk megakadályozni, hogy a társulat a város számlájára pénzt vegyen föl. A kir. mérnök is jó reménnyel biztat, mint-hogy a miniszter Kalocsát is meghallgatta, indítványoztam a küldöttség menesztését. Talán Zenta sincs a fekete könyvbe bejegyezve. — Dudás Lajos: Az építést meghagyó rendelet nem közölte-tett a várossal, az armentesítő társulat elnöke természetesen előbb értesült a rendeletről, az Ó-Kanizsaiak felszólaltak a miniszterhez, ki nekik megengedte, hogy maguk eszközöljék az építést, még pedig két év alatt, míg a zentaiakat a társulat eszközölné, még pedig f. e. december 31-ig. Ebben van a fő sérelem a töltés 233 ezer firtba fog kerülni. Vétessék föl a kérvénybe, hogy a meder eltöltésének költsége az államot terhelje, mert a vízjogi törvény értelmében a meder eltöltése az állam kötelessége, és hogy a város a munkálatot 5 év alatt eszközölhesse. Ha két évet kapunk, ezzel is nyernünk. — Jankovich: Ne tessék olyan sérelemnek venni, hogy a miniszteri rendeletet nem kézbesítették előbb, mert az íktató szerint a társulathoz is későn érkezett. Ó Kanizsának a miniszter nem engedte el az építést, csak annyit engedett meg, hogy az első évben négy méterre magasítsa a töltést, a másodikban pedig patkát emeljen, végre hogy maga a város eszközölje a munkálatot, nem pedig a társulat. A zentai építés nem 233 ezer, hanem 178 ezer firtba fog kerülni. — Kozics: A mérnök ur a társulat védelmére kelt, én sem követek el perfidiát, mint az építő bizottság tagja, midőn felszólalok. Nekem föltűnt, hogy a társulat elnöke annyira sietett a póthírdetményrel, hogy már a 22. iki gyűlésből a póthírdetményt kibocsájította; a társulat elnöke túlbuzgólág sietett, és ha mi utána nem sietünk, elküszünk, és a társulat Zenta számlájára fölveszi a költséget. — Polgármester összegezi Kozics és Dudás indítványait, az utóbbi mellőzendőnek tartja, mely szerint a régi töltés 5 év alatt készíttessék el a megkívánt méretben; azt indítványozza polgármester, hogy a memorandum elkészítésére 8 nap engedtessek. — Kozics: A miniszternek is idő kell, ma 29-ike van, a küldöttség csakis jövő hó elsején mehet a miniszter elé, szept. 3-ig összesen csak 5 nap van, azért nyolc nap után elkésznek. A küldöttség érintkezék Szegeden Kálló kir. mérnökkel, ki Mester urnak megígérte, hogy szívesen szolgál fölvilágosítással. A memorandum elkészítéséhez csekély tehetségem mel hozzájárulok. — Polgármester: Csak mint magán megjegyzést teszem, hogy a küldöttség menesztése nem sürgős, mert a város a vállalkozóval szemben 30 napig nem kötelezhető, tehát a küldöttség menesztése elhalasztásából a városra kár nem hármozhatik, mert a társulat ezt a föltételt kikötötte. — Kozics: A tapasztaltak alapján nem viseltetem valami nagy bizalommal a társulat iránt. En csakis a kölcsönfölvétel miatt tartom sürgősnek a kiküldetést. — Kiküldettek a polgármester, Szabó László országgyűlési képviselő és Kozics István. — Mester: A küldöttség sürgesse meg egyúttal a városnak a múlt években fölterjesztett kérelem teljesítését. — Kozics ezt megígérvén, felszólal a polgármester, mondván: Reitmann Ferenc ur a gyűlés elején felszólalt és oda nyilatkozott, hogy ő csak mint lapszerkesztő és nem mint képviselő van jelen, mert utonállók nem tárgyal. Minthogy senkit meg nem nevezett, az „utonálló“ kifejezés az egész képviselőtestületre sértő lévén, jegyzőkönyvileg megrovom. — Szárics: Az „utonálló“ kifejezés széksértés, a megsórlás iránt tessék a közgyűlésnek intézkedni. — Kozics: Igen sajnálom, hogy e botrányos ügy ide került. Ha már elkezdtek, hallgassák meg a továbbiakat is. Ne tessék magukat, mintha nem tudnák Reitmann ur intencióját megérteni és nem tudnák: kiket illet az utonálló címmel; hiszen nyilvánosan annyira megnevezte az illetőket, hogy ismétlése e helyütt fölösleges. A tett sértette meg a képviselőtestület érületét, nem a tettesek címzése. Elvárnám tőlük, hogy megjelenésükkel ne ingereljék a képviselőket. — Ormos-Bergel Kálmán, az egyik utonálló: De kedves! — Polgármester: Megrovom ezt az urat először azért, mert privát ügyét ide hozta (Ez privát ügy. Beata simplicitas! Erkölcsi érületet megengedi, hogy utonállók tisztességes emberek gyülekezetében jelen lehessenek, sőt a közgyűlésben részt vehessenek.), másodsor az „utonálló“ szó használatáért. — Braun Soma, a másik utonálló szólni akar. — Polgármester: A megrovást már kimondtam, tovább nem folytathatjuk. — Többen: Eljen a polgármester. 3/11 órákor a rendkívüli közgyűlés véget ért.

Különfélék.

— A „Zentai Ellenőr“ szerkesztő- és kiadóhivatala Eötvös-utca 516/a. sz. a. (a postától 5.) házban a kapu alatt jobbról van. Közlemények a legközelebbi számba legkésőbb **péntek d. u. 4 óráig** fogadtatnak el. A szerkesztő hivatalos órái délelőtt 10—12-ig, d. u. 3—5-ig. Ezen idő alatt szívesen fogad mindenkit. Különböző közlemények és értesítések posta-szekrényünkbe is betehetők.

— Budapestről a következő levelet vettük: „Bpest, 1889. VIII/29. Tisztelt barátom uram! A tegnapi érkezett „Ellenőr“ ből értesültem a zentai újabb botrányról, melyet az ön által rég dédelgetett Machabeusok elkövettek. Egykori nyilatkozataiban ön is igazat adott nekem, hogy a józan keresztény sajtó kezelőinek nyílt sisakkal és fölemelt tejjel kell e szennyes néppel szemben viselkednie. Eddig is mindig bámultam azt a szembeötölő nagylelkű magatartást ezen választott fajtjal szemben, annyira, hogy polgári szabadságát is kész volt érettek fölledozni!!! Most ismét okult ön eme gyönyörűséges fajtjal szemben. En valóban szívem mélyéből sajnálom az ön esetét. Baráti üdvözlettel Majoros István, s. k.“ (Köszönjük a szíves megemlékezést. Mig egy Majoros rokonszenvét bírjuk, addig nem félünk a Machabeusoktól.)

— A zentai függetlenségi kör által Kossuth Lajos, hazánk nagy szülöttének név-estélye megünneplésére rendezett társas-estély a legfényesebben sikerült. Oly szép számú közönség s köztük oly szép hölgyek jelentek meg, mint az előző években hasonló alkalmakkor soha sem. Az estélyen mintegy 130-an vettek részt, a legfesztelebb hangulatban mulatva a késő éji órákig. Az estélyt Kozics István, a kör elnöke nyitotta meg, meleg hangon emlékezve meg Kossuthról, mint a szabadság, egyenlőség s testvériség eszméinek lánglelkű bajnokáról. Majd Horváth Gyulának — Zempléni Aladártól — elsavalt alkalmi költeménye után megkezdődött a „banquet“. Az első fölköszöntőt Kozics elnök mondta Zenta város díszpolgárára, Kossuth Lajosra, a második Lichtenstein Ferenc ügyvéd ugyancsak Kossuthra, a harmadikat Horváth Gyula a rendezőbizottság nevében a vendégekre, a negyediket Lichtenstein ifjú tüzzel a jelen levő szép honleányokra s a haza szabadságára, az ötödiket György Alajos a 48-asokra, a hatodikat Kolovits Jakab polgár általános figyelem s helyeslés közt a haza megváltójára: Kossuthra. A szép mulatságnak csak a hajnali órák vetettek véget, a fiatalság a barna és fekete szemek boldog tulajdonosai felöl kedves emléket vivén magával. (Z.)

— Miskulancia a postán. Éppen az a számunk késett két napot, melyet t. közönségünk lázasán várt. Mi a kéziratokat rendes időben föladtuk és nyomdászunk még sem kapta meg azokat kellő időre. Szombaton d. e. 10 órákor nyomdászunktól a következő tartalmú sürgőnyt vettük: „Első levél nem érkezett, második igen, tessék intézkedni.“ Rögtön a postára siettünk és előmutattuk a sürgőnyt, azt válaszolták, hogy levelünket expedálták. Már öt év óta nyomatjuk Szegeden lapunkat és ilyen még nem történt velünk; a csütörtökön föladott levelünk még szombaton sem volt Szegeden, míg a pénteken föladott igen. D. e. 11 órákor a postára hívtak és azzal a hírrel leptek meg, hogy már megvan levelünk, visszaérkezett, a mozgó postán követek el a hibát, a mennyiben az egész szegedi csomagot másfelé irányították. Elöttünk bontották föl a csomagot és levelünk csakugyan benn volt. Mi előérettük a miskulanciát, mert azt tettük, a mit eddig soha sem, midőn csütörtökön ugyanis föladtuk a kéziratok nagyobb részét tartalmazó levelünket, fölkértük az egyik expeditor urat, miszerint legyen figyelemmel levelünkre, hogy valami ne történjék vele. És a mitől tartottunk, bekövetkezett. Az emberre szinte ráerőszakolja magát a gyanakodás, hogy csakugyan miskulancia történt, melylyel azt célozták elérni, hogy lapunk ne jelenjék meg vasárnap, mert ekkor sokan olvasva, általános fölháborodástól tartottak. No de elolvasták kedden is, és mi a hatással meg vagyunk elégedve, a meinyek kihatását az utonálló zsidó haramiák meg fogják keserülni. — A posta megkimélhetett volna bennünket a költségeztől, melybe a sürgönyözések nekünk kerültek. Már egy miskulanciát a plebánus érdekében elkövetek, fölkérjük a postahivatalt, hogy a jövőben tartózkodjanak az ilyesmitől, különben illetékes helyen panaszt fogunk emelni. Mert a legutóbbi miskulanciával türelmünk mértéke betelt. Ha azonban a hiba nem roszakaratból, hanem emberi gyarlóság szülte tévedésből történt, akkor közöttünk szent a béke.

— Zenta város polgármestere és Kozics István aug. 30-án a hajóval Szegedre utaztak, hol őket Szabó László, Zenta város országgyűlési képviselője várta. Szombat déli 12 óráig Szegeden tartózkodtak, értekeztek a kir.

folyammérnökkel; a d. u. vonattal pedig Bpestre utaztak, előterjesztendők Zenta város kérelmét a töltés-ügyben. Zenta város ugyanis azt kéri, hogy mentessék föl a hosszú töltés költségeitől és engedélyeztessék a rövidebb töltés építése. A hosszabb töltés költségei kidobott pénz lenne, a mennyiben a rövidebb töltés előbb-utóbb ugyis kiépítendő, és ekkor hosszabb töltés fölösleges, de meg a rövidebb töltés által a város kiszámíthatatlan hasznát hajtó intézményt létesíthetne, a mennyiben a Pávából halastavat teremthetne. — Kívánjuk, hogy a küldöttesség jó szerencsével járjon. Nagyon ráférne Zentára egy kis szerencse ebben a közkölséges időben.

— Mégis csak nagy ur Zenta város polgármestere, még a gózhajó is várakozik rá. Ugyanis Székfü főjegyző az aug. 29-iki ülés jegyzőkönyvét az nap el nem készíthetvén a polgármester aug. 30-ikán csaknem 9 óráig kénytelen volt lesni a jegyzőkönyv elkészítését, és így elkészt, de a hajóskapitány volt annyira előzékeny, hogy megvárta. A mi kezünkben könnyebben forog a toll, mert az aug. 29-iki gyűlésre vonatkozó terjedelmes tudósításunkat még az nap d. u. 4 órákor postára tettük.

— Jegyzőkönyv. Fölvétett Zentán a zentai „Függetlenségi Kör“ választmányának 1889. évi augusztus hó 20-ik napján tartott rendkívüli üléséről. Határozatképen egyhangulag kimondja a választmány, miszerint Braun Soma közérkölséget és köztisztességet sértő botrány elkövetése, nemkülönben a kör alap szabályainak 2. §-ában körülírt pártcélal ellentétes magatartás miatt a zentai „Függetlenségi Kör“ kebeléből kizáratik. — Együttal a kör nevében megbotránykozásának ad kifejezést a választmány a történetek fölött, s erről szóló határozatát jegyzőkönyvi kivonat alakjában megküldi Reitmann Ferencnek azon kérelem kapcsán, miszerint e határozatot lapjában, a „Zentai Ellenőr“-ben közzétenni sziveskedjék. — E kitiltási határozat jegyzőkönyvi kivonat alakjában maga mihez tartása végett Braun Somával is közlendő. — Km. Kozics István s. k., elnök. Ifj. Kozics István s. k., II. jegyző. Bolvári András s. k., Kikircs János s. k., kik. jkv. hitelesítők.

— Branovácsky Csedomily ur a XVII. részlet fejében 2 frt 5 krt küldött be a szegény iskolás gyermekek javára Barkóczy Izsó ur adományaként.

— Szigethy István II kántor aug. 31-én jegyezte el Köröskényi Irén kisasszonyt Kis Hegyesről. Az ég áldása legyen frigyükön.

— Róth Nándor még el sem foglalta szabadkai törvényszéki bírói állását, az igazságügyminiszter a bpesti kir. ítéletáblához rendelte be kiegészítő bírónak és f. hó 2-án fog az elnökségnél jelentkezni. Mi úgy tudjuk, hogy nem Mikosevics protekciója segítette hó vágya eléréséhez.

— Halad a világ — hátrafelé. Prottmann Józsefnek, a bach-korszakbeli pesti rendőrfőnöknek azt a gyanúsítását, mintha a magyarok Rózsa Sándor haramiakapitányával szép irodalmi lapokban korrespondáltak volna, ostoba gonoszságnak bélyegezték, míg manapság utonálló zsidó haramia lapszerkesztőködi és Zenta város polgármestere vele bizalmas viszonyban él. Ha így fejlődik az erkölcsi fölfogás a becsület elmelet oda, a hol a part szakad.

— Tisztulnak a fogalmak. Mintha már Zentán is különbséget tudnának tenni a zsidó és mózesvallású között, mert hát emancipált polgártársaink közül többen nem értették felre az „Utonálló zsidó haramiak“ című cikkünket. A kik félre értették, azokkal nem törődünk, azokon úgy sem fog az okos szó.

— A kik még a tisztesség látzatára sem adnak. Mult hó 22-én az egyik utonállóval egy városi, két takarékpénztári tisztviselő és egy hadnagy egy képen lefotografizták magukat. Az illetők kényesebbek lehetnének hivatalos állásukra, illetőleg a tisztí bojtra.

— A rendőrkapitányság szives figyelmébe. Valami Opletan nevű kapzsi gazda-ember annyira elszántogatja az országutat, hogy megnehezíti a közlekedést, sőt a város földjéből is el-elcsipeget. Jó volna utána nézni a dolognak.

— Az a bizonyos uzsorás, ki Branovácsky Lexát csak pár héttel ezelőtt a halálba kergette, ismét körmei közé akart kaparítani egy megszorult szerb polgártársunkat. Ugyanis 1400 frtot kölcsönkéi iparkodott rátkülni, nem kevesebb, mint haví 90 frt, vagyis évi 1080 frt kamat kikötése mellett. Oh, a 78%-os uzsorás!

— Az állami középiskolában (Budapest, VIII. kerület, népszínház-utca 8. szám) a beiratások szeptember hó 2-án kezdődnek s bezárólag szeptember hó 10-ik napjáig tartanak.

— A finom plebános, mint a régi iskolások elnöke megtöltötte az iskolaszolgánkat, hogy az új iskolásoknak szolgálatot tegyen, sőt megparancsolta, hogy zárja be az iskola ajtaját. De minden erőszakoskodás nem használt, az iskola-

szék aug. 25-én a szállási iskolához helyettes tanítókul meghívta Fodor Jánost és Göblös Ignácot.

— Az egyik utonálló még mindig Matkovics ügyvéd irodájában van.

— Ugy látszik, Zenta város polgármestere nem ismeri Julius Caesárnak ezt a mondását: „Inkább vagyok az utolsó faluban első, mint Rómában második“, mert nem érzi, hogy neki Zentán elsőnek kellene lenni. És ha mar első, nem ölelkezhetik, nem csokolózhatik, nem ihatik brudert az utonállókka!

— Mintha a rendőrség nem látta. A szabadkai ut végén fakereskedő telepet állítottak. A józan esz azt diktálja, hogy fatelep csakis az adai-utca végén engedélyezhető, mert az egy pár fakereskedő többet ront a kövezeten, mint az összes lakosság. A visszaélésre föl hívjuk a képviselők figyelmét.

— Zentán minden lehetséges. Braun Soma kir. bírói végrehajtó, az egyik utonálló 1887. évi szept. 27-én lefoglalta két lánckukorica termését; a bíróság 1888. évi június 9-én 5335/888. sz. a. végzéssel elrendelte a kukorica elárverezését és a befolyanó összegnek bírói letétbe való helyezését. Manapság se kukorica, se pénz.

— Zenta város polgármestere megretirált a közkölséggel, mielőtt a költségvetés a közgyűlés elé került volna. Ez nem férfias eljárás. Vagy úgy volt meggyőződve, hogy szükséges az 50 kros közkölség és ekkor kabinetkérdés fölvetésével kellene előállania, vagy pedig nem így volt meggyőződve és csakis a képviselőkre akart ijeszteni a közkölséggel, hogy kölcsön fölvetelére bírassa őket. Az ilyen játékot a közönség méltán rossz néven vesz.

— Egy török-korszakbeli basa uralkodik Szanadon a jegyző képeben. Az érdemes jegyző ugyanis m. hó 22-én egy embert agya-főbe veretett, fejét csizmarugással beszakgatták és az ilyen súlyosan sérült szerencsétlent a legforróbb időben mint örült Szegedre gyalog kísérte; a rokonokat meg arra szorította, hogy nyilvánítsák örültnek, kik azonban a nyilatkozat kiállítását megtagadták. Szegeden az orvosok megvizsgálták a szerencsétlent és eszt nagyon is helyen levőnek találták. A jegyző négy szem közt vereti sorra az embereket, hogy ne bizonyíthassák. Ez már a hatodik eset. Most aligha bele nem török a bicskája. A lakosok már nem is mernek a község háza környékén megjelenni és annyira el vannak rémülve, hogy némán török a durva önkényt. Megfoghatlan, hogy a főszolgabíró mindaddig föl nem függesztette ezt a török-korszakbeli basát.

— Ilyen se történt még zentai iparossal. Szalay István szücs iparmunkájáért a párisi kiállításon a másod osztályú éremmel lett kitüntetve.

Irodalom.

Örvendetes irodalmi jelenség, hogy a „Magyar Szemle“ pályázatai számára nézve teljes sikert arattak, a mennyiben a költeményre 57, a humoros beszélyekre pedig 13 pályamu érkezett és a bírálók jelentése szerint a szellemi siker is teljes lesz, mert a pályázók közt több kitünő mű van. A „Magyar Szemle“ különben is mint szép-rodalmi hetilap páratlan erővel és gyorsasággal emelkedett a legmagasabb irodalmi színvonalra. Rudnyánszky Gyula szerkeszti oly élénken, oly gazdag tartalommal és oly érdekesen, hogy mindenkinek melegen ajánlhatjuk, annál inkább, mert e lap lézagot pótol, kiadó tulajdonosa Kacvinszky Lajos pedig szivesen küld mutatvány számokat ingyen és bérmentve. A „Magyar Szemle“ ára negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetések Budapest, VI. ker. út-utca 14. szám alá a „Magyar Szemle kiadóhivatalába küldendők.

Ország-Világ. Julius—szeptember. Az „Ország-Világ“ e legnagyobb és legszebb magyar képes és szép-rodalmi lap, mely Benedek Elek gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, az újévvel főnnállásának tizedik évfolyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy hangzatos programra volna szüksége. Az „Ország-Világ“ rendes tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcs, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajzok, közlemények s nők részére „Nők Világa“ címen egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos divatkép, divatlevél, háztartási, kertészeti teendőik s egyéb nőket érdeklő apróságok vannak közölve. Az „Ország-Világ“ előfizetői évenként hat művészi becsú fény- és színnyomatú műmelléklet kapnak s ezen kívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívüli ünnepi szám, melyet meg nem előfizetők csak 50 krért szerezhetnek meg, a következő évi új előfizetők is ingyen kapják egész éven át. Ilyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékul szánt ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arcképét közli s ugyanazok nagyérdékű dolgozatait, névalírásuk hasonmásával. Megjegyezzük, hogy a nagyérdékű számhoz a benne levő művészi képeken kívül (Litzner-Mayer, Kaulbachtól stb.) egy nagy szabású színnyomatú műmelléklet

is volt csatolva (Thuman: „A szerelem tavasza“), azonkívül egy csinos népdal zongorára, s hogy e számot úgy közvetlen a kiadóhivatalnál, mint bármely hazai könyvkereskedés útján meg lehet rendelni. Közöljük néhányának nevét az e számba közleményeket adott képviselők közül. Nevezetesen Jókai, Csernátó, Mikszáth, Vadnai, Podmanicky, Ábrányi, Kaas, Hegedüs, Visi, Beksics, Láng, Falk Grünwald, Apponyi, Szathmáry, László M., Asbóth, Berzevicy, Weckerle, Helfy, Irányi, Illyés Bálint, Grecsák, stb. E nagyérdékű számot az 1889-ben belépő előfizetők ingyen kapják. Az „Ország-Világ“ munkatársai a régebbi és újabb író-nemzedék legjelesebbjei. Ez idő szerint P. Szathmáry Károly „A szép püspök é“ című érdekfeszítő regényét közli s mellette még egy fordított regényt. A magyar mánások szalonjainak és műkinésinek bemutatását, mely érdekes ciklusban a nagy közönség előtt egy eddig kevésbé ismert világot tárt föl, az Ország-Világ tovább folytatja. Tanítók és tanítónők 10 frt helyett 8 frttal fizethetnek elő az „Ország-Világ“-ra, melyet 8 frtért rendelhetnek meg az „Egyetértés“ és a „Budapesti Hirlap“ előfizetői is. A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány rovatra is s a talánymegfejtő előfizetői közt hetenként értékes könyveket, zeneműveket, eredeti rajzokat sorsol ki. Az „Ország-Világ“ könyvársai uton is megrendelhetők, két heti díszes borítékú füzetben. Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek. Előfizetési feltételek: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy óra 85 kr. Egyes szám 20 kr. Füzet (kettős szám) 40 kr. Az „Egyetértés“-sel együtt rendelve: Egész évre 28 frt. Félévre 14 frt. Negyedévre 7 frt. A „Budapesti Hirlap“-pal együtt rendelve: Egész évre 22 frt. Félévre 11 frt. Negyedévre 5 frt 50 kr.

A Singer és Wolfner könyvkiadó cég kiadásában megjelenő „Egyetemes Regénytár“ egyik legújabb kötete Kazár Emil „A szívárvány“ című elbeszélését tartalmazza. Ez elbeszélés újabb bizonyítéka annak, hogy Kazár, a mennyire birtokában van a nyelv mesteri kezelésének és a jellemfestésnek, épp oly érdekfeszítően tud elbeszélni is. Megragadóan eseteli legújabb kötetében két szív küzdelmét, mely — habár hön dobog is egymásért — egygyé nem lehet ez életben soha: köztük áll ledönthetetlen választalként a sötét multnak még sötétebb árnya. A szabadságharc testben-lelékben megtört, megkínzott vértanújának egyetlen leánya sohasem nyujthatja kezét az ifjunak, a kinek atyja mondotta ki annak idején, mint cs. kir. tábornok, a kegyetlen és igazságtalan ítéletet, hogy „istennél a kegyelem!“ — Ugyancsak most vettük e kedveltségű vállalat IV. évf. 16. kötetét, mely Burnett Hogison „A kis lord“ című kitünő regényét hozza Kárpáti János gondos fordításában. A regény hőse egy hét éves amerikai fiúcska, a ki váratlanul angol lordd és Nagy-britannia legfényesebb nevei és legdúsabb uradalmi egyikének örökösévé lesz. Ez a kis emberke annyi szeretetreméltóságot fejt ki, jelleme oly szerencsés vegyülete a mesterkéletlen gyermeteg naivitásnak és az életkorát túlhaladó komolyságnak, hogy nemcsak egész környezetét ragadja el, de kedvencévé nőtte ki magát Anglia minden irodalomkedvelőjének és meg vagyunk felőle győződve, hogy hason érzelmekre teend szert hazánk olvasó közönségének köreiben is. A megkapó jelenetekben gazdag kötet külsőleg is csinos kiállítású piros vászonkötésben jelent meg és bolti ára csak 50 kr. mint az „Egyetemes Regénytár“, ezen kiválóan sikerült és nagy kedveltségnek örvendő vállalatnak minden egyes kötetéé.

Jókai Mór legújabb regényének, „A lélekidomár“-nak Révai testvéreknél megjelenő füzetes kiadásából szerkesztőségünk a nevezett kiadóhivatal útján most kapta meg a 24. és 25. füzetet. Most, midőn a gyorsan gördülő cselekményből már okvetetlen következtethetjük, hogy a nagyszabású munka immár befejezéséhez közeledik, mintegy önkénytelenül is visszagondolunk arra a valóban mesés hatásra, melyet a regény első iverinek elolvasása gyakorolt reánk. Jókainál már megszoktuk azt, hogy mindig jót kapunk tollából, az utóbbi években közölt regényei közül bajos volna a legjobbra rámutatni, mert hiszen szép, élvezetes és érdekes volt valamennyi, de azért mégis „A lélekidomár“, melynek az elsőbbséget szivesen és örömmel odaitéljük. Részteltekben megkapóbb, egészében hatalmasabb művet, a meseszövevényben érdekesebb regényt az utolsó évtizedeknek egyetlen regényirodalma sem produkált és bátran eleibe nézünk az összehasonlításnak, ha mindjárt a francia regények egész halmazát állítanák is élénk. — Nem tisztán a magunk nézetének adunk kifejezést, de tolmácsolói vagyunk az igazi, hamisítatlan közvéleménynek, mely semmi esetre sem engedí magát megszegethetni akkor, midőn saját fiai fölött kell ítéletet mondania. A regényről szólván, lehetetlen az, hogy ismételten meg ne emlékezzünk magáról e vállalatról is, melynek kibocsátásával és terjesztésével Révai testvérek igaz érdemeket szereztek maguknak. Ők tették lehetővé, hogy Jókai legújabb regényét ma mindenki poton áron megszerezheti, mert a midőn oly regény, mint a

milyen „A lélekidomár“ már a 25-ik füzetben vége felé jár, az egész öt kötetes regénynek ára szót sem érdemel, oly csekély, — mert hát egy-egy füzet 20 krajcár. — Akár az egész műre, akár az egyes füzetekre történhet előfizetés céljából legjobb egyenesen a kiadókhöz (Budapest, IV. váci-utca 1. sz.) fordulni.

Az Építési Tanácsadó című vállalatból, Gonda Bela miniszteri nűszaki tanácsos és műegyetemi magántanár e közérdekű művéből megjelent a 4-dik füzet, melynek tartalmát az ác-, asztalos-, bádogos-, cserépfedő-, lakatos-, mázoló-, üveges-, kárpitos-, parketázó-, táviró- és kútmunkára vonatkozó építési föltételek, továbbá a körüti és vízi utépitkezésekre vonatkozó általános s az építésnél előforduló föld- és sziklamunkákra vonatkozó részletes föltételek képezik. A füzethez a frankfurti vásárcsarnok sikerült homlokzati és keresztmetszeti rajza van mellékelve. Az Építési Tanácsadó megjelenik 2 éves füzetekben. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetni szintén lehet rá és pedig egy évre (18 füzetre) 5 fnt 30 krral, félévre 2 fnt 70 krral. — Az előfizetés vagy megrendelés ifj. Nagel Ottó könyvkiadóhivatalába Budapestre, Muzeum-körut, a nemzeti színház bérházában küldendő.

A „Mátyás Diák“ pályadíjai. A „Mátyás Diák“ szerkesztősége, vezéreltetve ama cél által, hogy olvasóinak minél több jó, mulattató dolgot adjon, 10 darab tízfrankos aranyból álló pályadíjat tűz ki, a melyre nézve a következőket teszi közzé: Kíván a „Mátyás Diák“ keretébe illő élelapi alakot, a társadalmi, vagy a politikai életből merítve. Szükséges, hogy létező társadalmi vagy politikai kinövés, félszepséget tüntessen föl és ezt saját gondolatainak, terveinek vagy élményeinek elmondásával tegye oly módon, hogy a kinövés, félszepség erőteljesen kidomborodjék s az alak mulattató legyen. A pályamű versben és prózában egyaránt írható, de kívánatos, hogy irálya sajátos, a rendes irodalmi nyelvtől elütő legyen. Terjedelme 80 nyomott sornál több nem lehet. A pályadíjnyertes alak rajzát a szerkesztőség a lap saját rajzolója által készített ugyan el, de ez nem zárja ki, hogy a pályaműhöz a pályázó alakrajza is csatoltassék. A jutalmazott alak a „Mátyás Diák“ tulajdonává válik s annak hasábjain jelen meg. A pályadíjnyertes köteles azt a lapban tovább is fenn tartani, a miért rendes írói tiszteletdíjban részesül. A pályaművek közül az első helyen kitüntetett öt darab arannyal, a második helyen kitüntetett három darab arannyal, a harmadik helyen kitüntetett pedig két darab arannyal jutalmaztatik. A pályázat határideje 1889. szeptember 15. a meddig a jelgés levelekkel ellátott pályaművek szerkesztőségünkbe küldendők be. A pályázat eredményét a „Mátyás Diák“ október 3-dikán megjelenő számában tesszük közzé. E pályázatban a „Mátyás Diák“ belmunkatársai nem vesznek részt. Budapest, 1889. aug. 7. A „Mátyás Diák“ szerkesztősége.

Előfizetési fölhívás a „Fatenyészési Lapok“-ra. Illusztrált közlemények a vasúti vonalak, a hegylejtők és utak befásítása, valamint a fatenyészés, gyümölcsészet és kertészet köréből. A gazdaság, de különösen a fatenyészés és kertészet terén több évi gyakorlatom és irodalmi működésem arra indított, hogy f. évi október hó 1-én „Fatenyészési Lapok“ címen egy, a vasúti vonalak, a hegylejtők és utak befásítását előmozdító lapot indítsak, mely hivatva legyen a fáskolák kezelését, a fatenyészést, gyümölcsészetet és kertészetet gyakorlati alapon tárgyalni. A lap minden hó 1-én és 16-án 1 1/2 iv terjedelemben számos illusztrációval fog megjelenni és előfizetési ára egész évre 3 fnt, félévre 1 fnt 50 kr és negyedévre 75 kr lesz. Azonban, hogy ezen ügy, lapom minél nagyobb elterjedésével minél nagyobb lendületet nyerjen, községek, gazdasági egyletek és azok tagjai, valamint a vasúti tisztviselők, jegyzők és tanítók évi 2 frral fizethetnek elő a lapra. Törekvésem oda fog irányulni, hogy e lap szerkesztésével a befásítás ügyének lelkes fölkarolója legyek, minek folytán a lap cikkei mindig gyakorlati irányuak, igen változatosak és érdekesek lesznek. Az előfizetések a lapszerkesztő nevére, Ujpestre küldendők. Ujpest, 1889. évi augusztus hóban Magamat ajánlvá maradok honfiai üdvözléssel Erschinger János, a „Fatenyészési Lapok“ szerkesztő-kiadója.

V e g y e s .

— Áldásdús találmány. Bármennyire előrehaladt is ma a tudomány, a legalattomosabb betegségek egyike kimondhatatlan kínok közt ezrével ragadja el az embereket s az orvosi tudomány tehetetlenül áll vele szemben. Valóban, a pusztítás, melyet a vese- és májbajok még egyre okoznak, igazi csapása e földnek s e betegség

rème még az emberiség legfölsőbb köreiben is iszonyuan pusztít s küzd királyokkal, a nélkül hogy a tudomány leghivatottabb emberei, mint a németalföldi trónon látjuk, le tudják győzni. Hálával kellene tehát fogadni egy oly találmányt, mely az emberiség ezen iszonyu csapásait, minő a vese és májbajok, tényleg meggyógyít. Eddig alig ismertek olyan pozitív módon ható szert, mely a máj, vese és vízi szervek krónikus bajait ki-gyógyítja, míg nem Warner Safe Cure-jében szerencsésen föltalálták azt. Jóllehet sok megtámadta tásnak kitéve, Warner Safe Cure je Ausztria Magyarországon is mindenütt utat tört magának, úgy, hogy ma a kigyógyultak egész légiója hálával ismeri el kitünő hatását s számos orvosi bizonyítvány tanúságot tesz gyógyító hatásáról. A Cure nem holmi értéktelen titkos szer, hanem egyszerű természeti szer s a természet még igen sok gyógyító erőt rejt magában. Valamennyi eddigi megtámadtatás, melyet roszakarat és elfogultság intézett e jótékony orvosi találmány ellen, csak azt eredményezte, hogy a szenvedők figyelme egyre jobban e szer felé fordult, s a beteg bizalommal használhatja ezt az áldásthozó italt. Valamint a leghasznosabb találmányok közül is nem egyiket sokat kellett szenvednie emberi rövidlátástól, de a benne rejlő hatalmas előnyök következtében utóbb mégis győzedelmeskedett, úgy most is áll a mondás: „Sok ellenség sok becsület!“ Warner Safe Cure je kapható a „Salvator“ gyógyszerárban Pozsonyban, Török József ur gyógyszerárban Budapesten, s más ismertebb gyógyszerárakban.

G a b o n a p i a c .

Buza 8—8.10, kukorica 4.20—4.30, zab 5.40—5.50.

Garantírozatlan hírek.

Hazugfy kezdi tanulmányozni e szó értelmét: becsület, de nehéz fölfognia.

Szajás Berci a buldogtól vesz órákat naponként az ugatásból.

Az utonálló zsidó haramiák Hazugfynak a tiszteletükre adott vacsoráért albumot nyújtottak át. A kik látták, igen szépnek találták. Belül a két haramia arcképe között Hazugfyé, kívülről monogrammm gyanánt Faggyas arcképe, a címlapon emlékmondatul Börne e sorai: Man berabte die Gemordenen; denn das Tett (egyiptien betűkkel) der Schlachtopfer war stets der Lohn der priesterlichen Dienste!

Senki ne higgye, hogy a hajdanában használt bortöm-löket kiszorították divatból a hordók. A kedves Tóni bágyomra is mellettünk bizonyít.

Jokli jerek lelke elborult, folyton azt hajtogatja: Hát nem ér ez én cilinderem 5 napot?

A gazdakör legközelebb 40 frról szóló számlát szándékozik a városi közgyűlés elé terjeszteni.

Az inasok egy régi nótát új alakba öntve dalolnak, szöl pedig e képen:

„Ugat a kutyám, a Berci,
Jön a szeretőm a Teresi.“

Hazugfy egy tökéletes gazdasszony életrajzán dolgozik. Modellül lehozta Faggyast.

Szajás Berci elmés mondataiból közöljük: „A mely kutya ugat, ne félj, meg nem harap!“

Vidra és Pálkás Győző is jó napot csináltak maguknak a búcsukor, ekkor szívták el a 80 kros savanica szivart, fölválva az egyik szivta és a füstöt a másik szájába fuja.

Rosz nyelvek beszélnek, hogy Faggyas Hazugfyt leg-utóbbi pesti találkozásukkor a nyílt utcán keblének zsirhalmi közé temette

A Nro III. főcélja állítólag a hülyék, ütöttek, fél-észűek és szellemi szegények hüzelgással végzendő gyógyítása.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Reitmann Ferenc.

● Egy jó könyv. ●

..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát“ című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevetelt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni hajátja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot“ és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik. ☺

Hirdetés.

Vörös, született Kamocsay Teréz és Kamocsay Lajos-féle, az adai határban fekvő

95 láncc 787 □-öl szállási föld

az 1890. termő évre f. é. szept. 12-én d. e. 10 órakor Ada község-házánál árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverési föltételek alulírott zárgondnoknál bármikor, legkésőbbben az árverés napján és színhelyén megtudhatók.

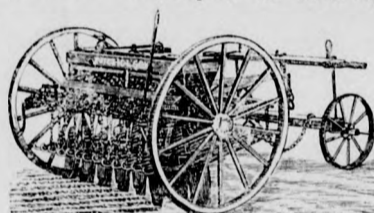
Zentán, 1889. aug. 23.

Szimrök Antal,
zárgondnok

Nicholson W. Fülöp és társai

vasöntőde, gép- és gőzkazán-gyára
BUDAPESTEN,
külső váci-ut 3—4. szám.

Ajánlják az általános legjobbnak ismert és több versenyen az első díjjal kitüntetett szabadalmazott „Simplex“ sorvető-gépeiket és

„Buckeye“ szabadalmazott szorva-
vető-gépeiket. Howard-féle két- és háromvasu ekéket, egyetemes (Universal) ekéket (Suck rendszere), boronákat, Baker féle rostákat és csövestengeri-daráló gépeket.

Raktár és képviselő:

SZALAY JAKABNÁL ZENTÁN

Braun Ádám-féle házban.

„Simplex“ sorvető- és Buckeye-féle szorva-
vető-gépek összesen mintegy 20 db lett szállítva Zentára, a többek között Wnics Jócó földbirtokos urnak, kinél a vásárolni szándékozó felek a „Simplex“ sorvető-gép kiváló előnye fölött tudakozódnak, különben bármiknek szolgálók azok névsorával, kik hasonló gépeket vásároltak.

Ily gépeket állandóan tartok raktáron és leg-jutányosabb árak mellett lehető legkényelmesebb fizetési föltételeket nyujtok.

Hirdetés.

Vörös, szül. Kamocsay Teréz és Kamocsay Lajos-féle, a martonosi határban fekvő

119 láncc 1189 □-öl szállási föld

az 1890. termő évre folyó évi szept. 19-én d. e. 10 órakor Martonos község-házánál árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverési föltételek alulírott zárgondnoknál bármikor, legkésőbbben az árverés napján és színhelyén megtudhatók.

Zentán, 1889. évi aug. hó 29-én.

Szimrök Antal,
zárgondnok